

SPRÁVA PRE MÉDIÁ

Pamätný deň obetí holokaustu a rasového násilia

Historik Martin Pekár: Tento deň je pripomienkou tragédie slovenského židovstva, ale aj zlyhania majoritnej spoločnosti a dôsledkov rezignácie na hodnoty ľudskosti

▪ KOŠICE 7. SEPTEMBRA 2019

Už po osemnásty raz si v pondelok 9. septembra 2019 verejnosť na Slovensku pripomenie **Pamätný deň obetí holokaustu a rasového násilia**. Poslanci Národnej rady SR prijali návrh príslušného zákona 31. októbra 2001 a za nový pamätný deň určili **9. september**.

„V tento deň v roku 1941 bolo na Slovensku prijaté nariadenie č. 198/1941 Slovenského zákonníka o právnom postavení Židov, ktoré vošlo do dejín pod označením Židovský kódex,“ ozrejmjuje vedúci Katedry histórie Filozofickej fakulty Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach a prorektor pre vysokoškolské vzdelávanie, akademické tradície a obrady, člen Správnej rady Ústavu pamäti národa **prof. PaedDr. Martin Pekár, PhD.** Dodáva, že týmto nariadením vtedajšia vláda ustanovila osobitný právny stav pre obyvateľov židovského pôvodu.

„Podľa vzoru nacistického Nemecka toto nariadenie vyčlenilo židovské obyvateľstvo zo spoločnosti nielen podľa náboženských, ale aj rasových kritérií. Židia podliehali evidencii, označeniu žltou hviezdou, mnohým obmedzeniam v oblastiach ľudských, občianskych aj majetkových práv atď. Išlo o jednu z kľúčových fáz genocídy Židov – holokaustu,“ zdôrazňuje historik M. Pekár s tým, že len niekoľko mesiacov po prijatí nariadenia nasledovali deportácie do táborov a get na okupovanom území Poľska spojené s masovým vyvražďovaním.

„Celkovo nesie ľudácky režim z rokov 1939 – 1945 zodpovednosť za smrť približne 70-tisíc Židov. Pri bilancii obetí rasového násilia nie je možné zabudnúť ani na obyvateľov rómskeho pôvodu,“ upozorňuje M. Pekár.

Deň prijatia Židovského kódexu sa od roku 2002 na Slovensku pripomína ako Pamätný deň obetí holokaustu a rasového násilia. „Tento deň je príležitosťou pripomenúť si tragédiu, ktorá je nielen tragédiou slovenského židovstva, resp. v širšom kontexte všetkých obetí holokaustu, ale aj pripomienkou zlyhania majoritnej spoločnosti a dôsledkov rezignácie na hodnoty ľudskosti,“ uzatvára profesor Martin Pekár.

Katedra histórie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach – v spolupráci s Dokumentačným strediskom holokaustu – zorganizovala 4. septembra 2019 pri príležitosti Pamätného dňa obetí holokaustu a rasového násilia vedecký seminár. Zúčastnili sa na ňom poprední špecialisti, ktorí diskutovali o sociálnom prostredí a predpokladoch holokaustu. Podľa profesora Pekára seminár priniesol aplikáciu najmodernejších výskumných trendov na slovenské prostredie a bol dôstojným pripomenutím tragických udalostí našich dejín.

▪ SPRÁVU VYPRACOVAL

PhDr. Marián Gladiš, PhD.
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach
marian.gladis@upjs.sk